

załozenie teści IX 2020
du

Materiały pochodzą
ze zbiorów FEZ

maksimkowe karty
informacyjne

Bydgoszcz
Pog. Woj. Harc.
Samopomoc

JANKE Teodora
z d. Maciejewska

K-993/2781 Pom.

SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI

Janke Teodora .....

K- 993/2781 Pom .....

Bydgoszcz; Pogot. Woj. Karcerek
Saingomoc

I./1. Relacja k. 6 s. 1-6

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora —

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —

II. Materiały uzupełniające relację —

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945)

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ... —

IV. Korespondencja

.....

.....

.....

V. Nazwiskowe karty informacyjne k. 4

VI. Fotografie —

I.1. Relacja

1. Relacja uczestnicki walk o niepodległość Janke Teodory z d. Maciejewskiej, Bydgoszcz b.d., mps (ksero) k. 5 s. 1-5
2. Łącznik C-2 zawierający informacje biograficzne Teodory Maciejewskiej - Janke, mps (ksero) k. 1 s. 6

Relacja uczestniczki walk o niepodległośćI. Dane o sobie

1. Janke Teodora z d. Maciejewska
2. Urodzona 1.X.1915 w Poznaniu
3. Stanisław i Jadwiga z d. Piechowiak
4. środowisko kupieckie   mąż filolog
5. wykształcenie średnie - Seminarium Nauczycielskie
nauczycielka
6. Bydgoszcz, ul.

II. Okres przedwojenny do 1.IX.1939r.

- 1a/ Od 1934 do 15.XII.35 Inspektorat Szkolny - Oświata Pozaszkolna
15.XII.35 do 1.IX.36 kasjerka w księgarni "Gieryna"
1.IX.36 do 1.IX.39 szkoły podstawowe w Bydgoszczy - nauczycielka
- 1b/ 1925 do 1929r. IV B.D.H. Bydgoszcz szeregową - zastępową
1929 do 1934 drużyna w Seminarium Nauczycielskim - Inowrocław
1934 do 1936 XV B.D.H. Szwederowa - drużynowa
1936 do 1938 XIV B.D.H. na Okolu - drużynowa
1938 do IX.1939 XI B.D.H. przy szkole św. Trójcy - drużynowa
VIII.1939 kurs dla phm. na Buczu
26.XI. - 1.XII. 1934 kurs bibliotekarsko-światlicowy w Toruniu
od tego czasu byłam kierowniczką świetlicy dla bezrobotnych przy ul. Smoleńskiej, a ostatni rok w barakach przy ul. Dwer-nickiego.
2. Kurs L.O.P.P. prowadziłam dla instruktorek harcerskich
kpt Matuszewski przy ul. Libelta. Brałam również udział w tym kursie.

III. Okres okupacji do maja 1945r.

1. Księgową w hotelu "Lehning" w Bydgoszczy
6. W sierpniu 1939 byłam na Buczu na kursie phm, który został przeniesiony do miejscowości Wisła ze względu na zagrożenie terenu przez Niemców. Po ogłoszeniu powszechnej mobilizacji przyjechała dh. Łapińska. O godz. 22⁰⁰ alarm w pełnym pogotowiu

253 1/12
i wymarsz do lasu. Ostatnie ognisko. Dh Łapińska poinformowała nas o sytuacji. Podzielono nas na 2 grupy. 1-sza to ta, której uczestniczki mieszkały na zagrożonych terenach.

Grupa ta wyjeżdżała zaraz do swoich domów z rozkazem podjęcia pracy, druga grupa pozostała. Miała ona otrzymać rozkaz pracy w innych miejscowościach. Jak się później dowiedziałyśmy, również i one pojechały do swoich domów, gdyż zagrożenie działaniami wojennymi objęło cały kraj. Ula Andrzejewska, Zosia Moroz i ja wyjeżdżałyśmy ostatnim pociągami do domu - do Bydgoszczy.

Po drodze spotykałyśmy na każdej stacji ludzi, którzy szli entuzjastycznie do wojska. Przyjechałyśmy do Bydgoszczy 31.VIII.39r. Zaraz, widząc, że ludzie ciągną z zachodu i północy z całym dobytkiem i małymi dziećmi przez Bydgoszcz ul. Kujawską w kierunku Inowrocławia weszłyśmy razem ze Stefą Kwiatkowską - Guraczowską do gimnazjum T.S.J. przy ul. Kujawskiej 1 i otworzyłyśmy na własną odpowiedzialność wejście do pomieszczeń i kuchni. Uruchomiłyśmy tam punkt noclegowy, punkt opieki nad dziećmi i stację dożywiania dla uchodźców i przeciągających oddziałów wojskowych. Stefa zajęła się kuchnią i dziećmi, ja ogólną organizacją i zdobywaniem produktów żywnościowych. Do pomocy zgłosiły się harcerki i harcerze, których nazwisk niestety nie pamiętam /może dh Sliwiński/.

Warzywa, mięso, tłuszcz, chleb, towary kolonialne otrzymywałyśmy od kupców bezpłatnie. Pracę tę prowadziłyśmy pod ostrzałem kul, szczególnie po 1.IX. do 3.IX., gdyż uzbrojeni Niemcy umieścili się na wieży kościoła ewangelickiego oraz w okolicznych domach, mieszkało ich bowiem bardzo wielu w tej dzielnicy.

Żołnierze polscy likwidowali po części te punkty zagrożenia, wyprowadzając z domów rozbrojonych cywilów niemieckich.

W poniedziałek o godz. 20⁰⁰ po wysadzeniu mostu przy ul. Bernardyńskiej, cofający się oddział wojska zabrał nas ze sobą do Inowrocławia. Stąd ruszyłyśmy już na własną rękę w stronę Kutna.

Pod Płowcami przyłączyłyśmy się do jakiegoś plutonu cofającego się przed Niemcami wojska. Takim sposobem w mundurze harcerskim dotarłam aż do Chodcza w powiecie włocławskim, gdzie nasza armia zajmowała pozycje obronne. Przez cały ten czas wspólnego wycofywania się przygotowywałyśmy posiłki dla całego plutonu.

Po powrocie do Bydgoszczy /był to koniec września/ musiałam się ukrywać, gdyż otrzymałam wiadomość od znajomych, że Niemcy po wejściu do Bydgoszczy poszukiwali mnie. W kwietniu 1940r. podjęłam pracę jako księgowa w hotelu "Lening" w Bydgoszczy, przy ul. Dżu-

giej. W miejscu pracy starałam się różnymi sposobami podtrzymywać patriotyzm wśród polskiego personelu hotelu i restauracji. Niemcom, przy każdej nadarzającej się okazji i w miarę możliwości wytykałam krzywdy wyrządzane Polakom. Niezależnie od tego prowadziłam w dostępny mi sposób akcję sabotażową, polegającą na rozliczaniu poprzez naklejanie fałszywych marek żywnościowych dostarczanych mi przez bufetowego, na przewidziane do tego celu arkusze. Wysyłane następnie do urzędu żywnościowego /Esnährungsamt/ i w ten sposób wchodziłam w posiadanie znaczków uprawniających do kupna zwiększonych racji żywnościowych, mięsa, tłuszczu, mąki i chleba, które to produkty wysyłałyśmy do obozów jenieckich, do Dachau oraz rozdzielaliśmy wśród miejscowych Polaków. W każdą sobotę i niedzielę organizowałam zebrania Polaków w moim mieszkaniu, w których uczestniczyło zazwyczaj około 12 osób. Śpiewaliśmy pieśni patriotyczne, prowadziliśmy rozmowy na aktualne tematy polityczne, społeczne i kulturalne oraz chodziliśmy na wy-cieczki, utrzymując w ten sposób spójnię wśród swoich. Utrzymywałam również kontakt z moimi druhnami wywiezionymi na roboty do Niemiec.

24 stycznia 1945 z chwilą wejścia do Bydgoszczy żołnierzy Wojska Polskiego udostępniłam na okres około 10 dni swoje mieszkanie na zakwaterowanie dowództwa jednego z wkraczających oddziałów. Podjęłam też zaraz pracę w Milicji, której biura znajdowały się w hotelu "Leügnig". Wydawałam tymczasowe dokumenty ludziom powracającym z zachodu. Po kilku dniach zorganizowałam przy Zarządzie Miejskim - Wydział Kwaterunkowy dla Przedstawicieli Władz i Urzędów oraz dla ludzi powracających z obozów. Do moich obowiązków należało organizowanie stołówek, hoteli i mieszkań oraz miejsc noclegowych dla powracających z Niemiec /z robót, obozów jenieckich i koncentracyjnych/, jak również przyjmowanie w sensie przydziału kwater i wyżywienia przybywających organizatorów życia politycznego, społecznego i gospodarczego z wojewodą na czele. Razem z pełnomocnikiem rządu kpt Kellnerem organizowaliśmy wszelkiego rodzaju przydziały żywnościowe dla ludności naszego miasta od radzieckiej komendantury wojennej. Trwało to do końca wojny, ściśle do początku maja 1945r. W marcu tegoż roku podjęłam pracę w Komendzie Chorągwi Pomorskiej Z.H.P. Postarałam się o przydział domu harcerza przy ul.Libelta, oraz domu w Zebertowie, który ostatecznie, po lustracji innych gospodarstw w Województwie przeznaczony na ośrodek szkoleniowy naszej Chorągwi.

Świadek : kap. Jan Zajączkowski członek Z.B.O.W. i D-u.

IV. Okres powojenny

1. Od V. do X.1945 praca w Woj.Wydz.Przemysłowym - referentka socjalna
od XI.1945 do IX.1947 - referentka socjalna w C.P.N.
29.IX.1946 wyszłam za mąż, urodziłam 3 córki, które były harcerkami do czasu zdania matury.
Od III.1945 do II.1946 zastępczyni komendantki Chorągwi do spraw społeczno-gospodarczych.
Od II.1946 do X.1946 - Komendantka Ośrodka Żeńskiego - radna miejska do 1951r. - w tym czasie otrzymałam stopień harcmistrzyni.
W 1956 i 1957r. podjęłam znowu pracę w Z.H.P. w Komendzie Chorągwi i prowadziłam szczerp drużyn przy szkole podstawowej nr 3.
W 1964 - 1966 pracowałam w szczerpie drużyn Technikum Gospodarczego, w 1966 - 1968r. byłam szczerpową przy III L.O.
W 1969r. byłam szczerpową przy Technikum Ekonomicznym
2. Obozy i zloty.
1945 - Zlot Ogólnopolski w Radziejowicach M/W-wy - organizator Główna Kwatera
1946 Zlot w Szczecinie
1957 Obóz w Woziwoda pow.Tuchola - obóz Ośrodka Bydgoskiego - instruktorka
1965 Obóz w Górach Świętokrzyskich szczerp drużyn przy Techn. Gospodarczym w Bydgoszczy - instruktorka
1965 Obóz w Charzykowie Banjo Cor. Pomorska - instruktor kulturalno-oświatowy
1966 Beskid Śląski - obóz szczerpu przy Tech.Gosp.w Bydgoszczy - instruktorka
1966 Obóz wędrowny do N.R.D. szczerp drużyn przy III L.O. w Bydgoszczy - komendantka
1967 Obóz wędrowny Pomorze Zachodnie szczerp drużyn przy III L.O. - komendantka
1968 Obóz wędrowny Mazury szczerp drużyn przy III L.O.w Bydg.
1969 Bieszczady - szczerp drużyn przy Techn.Ekonom.-komentantka

V. Dokumentacja

1. Zdjęcia
2. Danuta Putz, kap. Jan Zajęczkowski, Sabina Płoszyńska,
Waleria Drzewiecka, Stela Mieruszyńska, Hela Finkelstein,
Marta Kozłowska

Otrzymałam

II/1/6

Teodora Maciejewska - Janke

ur. 1.10.1915 r. w Poznaniu, harcmistrzyni

Do ZHP należała od roku 1925, wstąpiła do 4-tej Bydgoskiej Drużyny Harcerek. W latach 1934 - 36 była drużynową 15-tej BDM, a od 1937 do 1939 prowadziła 14-tą BDM a w 1939 r. dodatkowo 11-tą i 14-tą. W 1939 r. na kursie na Buczu zdobyła stopień podharcmistrzyni.

-Od 1.09.-5.09.1939 r. prowadziła stację dożywiania dla uchodźców i częściowo żołnierzy w Gimnazjum T.S.J. przy ul. Kujawskiej 4 w Bydgoszczy. Pomagała jej grupa harcerek z 2-giej drużyny i harcerze. Wydawali śniadania i kolacje oraz obiady z produktów ofiarowanych przez miejscowych kupców.

Od 5 maja 1941 r. pracowała w hotelu Lening jako księgowa.

Od sierpnia 1942 r otrzymywała od bufetowego (nazw. Sroka) arkusze fałszywych kartek żywnościowych, które naklejała na arkusze i wysyłała do urzędu, zatrzymując prawdziwe otrzymywane od kelnerów.

Za przypadającą jej część w ten sposób zdobytych kartek, kupowała żywność, zaopatrując nią Polaków oraz więźniów w obozach.

Sabotaż ten prowadziła do stycznia 1945 r.

- W mieszkaniu jej odbywały się w czasie okupacji spotkania przedwojennych harcerek i b. uczennic gimnazjum bydgoskiego.

ELŻBIETY ZA

K- 993/2781 Pom

Bydgoszcz
Pog. Woj. Karcz.
Samopomoc

JANKE Teodora
z d. Maciejewska

V. Nazwiskowe karty informacyjne
k. 4

5.21.11,

Remowce

Rel. 116/I 134 dyploma

Z.H.P.

(12)

1

P.Z.

JANKE TEODORA

Maniejska

Nazwisko i imię

Nazwisko panięskie

no. 1.2 1915 Pomocni

Pseudonimy

Nazwiska używane w czasie okupacji

Stanisław i Jadwiga z d. Buchoniak

Adres obecny

Data i miejsce śmierci ew. przyczyna

ZRÓDŁA I ZAPISY BIOGRAFICZNE

rel. w asmu.

Bydgoszcz.

P.Z.

Bydgoszcz

MB

Rel. własna Nr. 116/1 - Wydywan - w czasie okupacji prz-
zel. Zofia Kopeć. Po okupacji prac w kucy: z
kap. Kelnera i kpt. Zajsczkowskiem. 11 Kwieciana 39,
razem z M. Szlachetko z d. Karakowskiego stworzyli przy ul. Ka-
pawskiej kuchnię i p. wycofany dla żołn. polskich i niemieckiej ludności.
w. 3/1 Bydgoszcz

2. Zofia Kopeć była b. poszukiwana przez
hitlerowców, gdyż niedługo przed skąd strzelano
do lojaka polskiego w okresie 1939r.

Pomona

R. 116/1 Bydgoszcz

24.7
Pogotowiec i sp. 2

Janku Teodora

z d. Maciejewsko

Stanisław i jedyną z Prichowiak
wodnice

1.8.1915 w Poznaniu
am. 1943

Indice: kłosa wstanie nr. 116/1 Bydgoszcz

Bydgoszcz

In

zob. Janke
Maciejewska Teodora hm. Bydgoszcz 3

Komendantka żeńskiego Ośr. ZHP, aresztowana po
defilecie.

zob. Chincirski J., Protesty młodzieży pom. w maju
1946 r., [w:] Opór społ. i konspiracja w woj. pom.
(bydgoskim) w l. 1945-56,
Bydgoszcz - Toruń 2007, s. 108 (l. FAPAX).

Wk. XII '08

Yanka Teodora
& d. Maciejewska

4

V, 41-45

Bydgoszcz
Pogot. Wojenne
Starcele,
Samopomoc

2-993/2781 Som.

JANKŁE Teodora

BARBARA
CZŁUCHÓW

TECZKA WIĄZANA
"BEZKWASOWA" 250G

5 906099 000653